

Professioneel statuut Albert Schweitzer ziekenhuis

Doel

Met dit professioneel statuut wordt samenwerking binnen de afdeling psychiatrie van het Albert Schweitzer ziekenhuis en het multidisciplinair overleg vastgelegd en geborgd. Het professioneel statuut geldt voor alle professionals die binnen de afdeling psychiatrie werkzaam zijn. Nadere invulling wordt gegeven aan de eisen van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), op basis waarvan wij gehouden zijn 'goede zorg' te leveren, over een laagdrempelige klachtregeling te beschikken en ons aan te sluiten bij een erkende geschilleninstantie.

Goede zorg is ook de verantwoordelijkheid van het bestuur van het ziekenhuis. Onder goede zorg verstaan wij zorg van goede kwaliteit en goed niveau, die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en patiëntgericht is, tijdig wordt verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de patiënt. Waarbij zorgverleners handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard en waarbij de rechten van de patiënt zorgvuldig in acht worden genomen en de patiënt ook met respect wordt behandeld.

Wij dragen zorg voor een zodanige toedeling van verantwoordelijkheden, bevoegdheden alsmede afstemmings- en verantwoordingsplichten, dat dit moet leiden tot het verlenen van goede zorg.

Een professioneel statuut wordt tevens genoemd in de CAO ziekenhuizen, in het hoofdstuk waarin de verplichtingen van werkgever en werknemer worden beschreven.

Inhoud

1. Inleiding
2. Uitgangspunt en definities
3. Juridische kaders
4. Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen
5. Specifieke bepalingen
6. Dossiervorming, informatieverstrekking aan derden, wetenschappelijk onderzoek
7. Bedrijfsvoering

1. Inleiding

Binnen de afdeling psychiatrie van het Albert Schweitzer ziekenhuis worden patiënten met (ernstige) psychische problemen en psychiatrische stoornissen begeleid en behandeld en wordt door middel van preventie getracht geestelijke gezondheidsproblemen te voorkomen.

Het professioneel statuut geeft het kader aan waarbinnen de zorg binnen de ziekenhuispsychiatrie wordt verleend en beschrijft de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de professional. Het professioneel statuut bevat regels over de interdisciplinaire samenwerking. Tevens geeft het professioneel statuut de verhouding weer tussen de verplichtingen van de professional en de verplichtingen van het management van de instelling. De werkzaamheden van de professional zijn beschreven in de functiebeschrijving.

Het professioneel statuut maakt integraal deel uit van de arbeidsovereenkomst met de instelling. Het statuut bevat verwijzingen naar andere notities binnen het Albert Schweitzer ziekenhuis.

Professionals leggen verantwoording af over hun handelen ten aanzien van de patiënt die zij in zorg hebben.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden naast dit professioneel statuut bepaald door de wetten, zoals de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG), de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ), de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) en daarnaast door protocollen, beroepscode's en richtlijnen van de IGZ of de zorgverzekeraars.

2. Uitgangspunten en definities

Zorgaanbieder

Een instelling dan wel een solistisch werkende zorgverlener.

Professional

De hulpverlener, die beroepsmatig diagnostiek, begeleiding of behandeling aan een patiënt verleent. Binnen het Albert Schweitzer ziekenhuis onderscheiden we vier disciplines, te weten, medisch, psychologisch, verpleegkundig en sociaal agogisch. Professionals kunnen onderverdeeld worden in regiebehandelaars en medebehandelaars. Medebehandelaars kunnen zijn coördinerend behandelaren en uitvoerend behandelaren.

Vakgroep

Het organisatorisch onderdeel van het ziekenhuis waarbinnen de psychiater werkzaam is.

Patiënt

Een natuurlijk persoon die zorg vraagt of aan wie zorg wordt verleend.

Professionele standaard

Richtlijnen, modules, normen, zorgstandaarden dan wel organisatiebeschrijvingen die betrekking hebben op het gehele zorgproces of een deel van een specifiek zorgproces en die vastleggen wat noodzakelijk is om vanuit het perspectief van de patiënt goede zorg te verlenen.

Professionele autonomie

Met de professionele autonomie wordt bedoeld dat de professional handelt conform zijn professionele standaard. Dat betekent dat de professional met inachtneming van de richtlijnen gemotiveerd zou mogen afwijken.

Behandeling/begeleiding

Onder behandeling wordt verstaan alle activiteiten die gericht zijn op verandering bij de patiënt. Begeleiding omvat alle activiteiten die gericht zijn op acceptatie van en omgaan met de ziekte of handicap. In dit statuut wordt met name gesproken over behandeling. Behandeling bestaat uit de volgende elementen; diagnosticeren/ indiceren, behandelplan vaststellen, voortgang en beëindiging. Begeleiding valt onder behandeling.

Behandelplan

Het met de patiënt afgesproken individuele plan dat beschrijft waar de behandeling uit bestaat.

RVE Psychiatrie

De resultaat verantwoordelijke eenheid psychiatrie

3. Juridische kaders

De Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz)

Op basis van deze wet is het ziekenhuis gehouden 'goede zorg' te leveren, over een laagdrempelige klachtregeling te beschikken en ons aan te sluiten bij een erkende geschilleninstantie.

Goede zorg is ook de verantwoordelijkheid van het bestuur van het ziekenhuis. Onder goede zorg wordt verstaan zorg van goede kwaliteit en goed niveau, die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en patiëntgericht is, tijdig wordt verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de patiënt. Zorgverleners handelen daarbij in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard en daarbij worden de rechten van de patiënt zorgvuldig in acht genomen en wordt de patiënt ook met respect behandeld. Zodanige toedeling van verantwoordelijkheden, bevoegdheden alsmede afstemmings- en verantwoordingsplichten, moet leiden tot het verlenen van goede zorg.

Het ziekenhuis dient zich op basis van deze wet ervan te vergewissen dat de wijze waarop zorgverleners in het verleden hebben gefunctioneerd niet in de weg staat aan de zorg voor de patiënten van het ziekenhuis.

Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)

Deze wet bevat met name de plichten van de professional ten aanzien van de patiënt. De professional is degene die namens de instelling optreedt en voldoet aan de eisen die de wet stelt. De instelling is op grond van deze wet aansprakelijk voor fouten in de zorgverlening, ongeacht waar en door wie de fout in de instelling is gemaakt.

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)

De Wet BIG heeft als doel de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen en patiënten te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen. De wet geeft een aantal beroepen titelbescherming, regelt deskundigheidsgebieden en beschrijft de (aan bepaalde beroepsgroepen) voorbehouden handelingen. De tuchtrechter is bevoegd het handelen van BIG geregistreerde te toetsen.

Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ)

De wet heeft betrekking op personen die vanwege een rechterlijke maatregel in een psychiatrisch ziekenhuis zijn opgenomen. Alle vrijheidsbeperkende maatregelen moeten door een psychiater worden genomen (zie ook protocol Toepassing van middelen of maatregelen in het kwaliteitssysteem)

Wettelijke aansprakelijkheid beroepsuitoefening

In de CAO Ziekenhuizen is in het hoofdstuk 'Verplichtingen van werkgever en werknemer' geregeld dat de persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de werknemer in de uitoefening van zijn functie door de werkgever (verplicht) verzekerd wordt; de werkgever vrijwaart de werknemer voor aansprakelijkheid ter zake en ziet af van de mogelijkheid van regres op de werknemer.

4. Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen

Algemeen

Professionals met een BIG registratie hebben de bevoegdheid verkregen tot handelen binnen een welomschreven deskundigheidsgebied. Alle professionals hebben de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van hun werk op peil te houden. De instelling zal dit faciliteren.

De instelling

Het Albert Schweitzer ziekenhuis, daarin vertegenwoordigd door de Raad van Bestuur, is als zodanig jegens de patiënt verantwoordelijk en aansprakelijk voor het verlenen van de zorg en geeft de opdracht tot uitvoering van de zorg aan de RVE Psychiatrie en stelt daarvoor de (financiële) middelen beschikbaar.

De vakgroep psychiatrie en de bedrijfs-/afdelingsmanager zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorg en dient daarbij te voldoen aan de kwaliteitseisen voor zorg die door de Raad van Bestuur zijn gesteld en vastgelegd in beleid, richtlijnen en protocollen. De Raad van Bestuur houdt toezicht op het verlenen van verantwoorde zorg. Binnen de Raad van Bestuur heeft één van de leden als aandachtsgebied zorg.

De professionals

De professionele verantwoordelijkheid van elke professional vloeit voort uit zijn opleiding en ervaring. De BIG geregistreerde professionals handelen, evenals de overige hulpverleners, binnen het deskundigheidsgebied waarvoor zij zijn opgeleid. De grenzen van dit gebied zijn dynamisch en afhankelijk van standpunten van de (tucht)rechter, Inspectie en beroepsorganisaties.

Medisch manager Psychiatrie Albert Schweitzer Ziekenhuis

De Medisch manager Psychiatrie Albert Schweitzer Ziekenhuis is verantwoordelijk voor de uitvoering van de in de Wet BOPZ omschreven BOPZ-taken. De overige taken worden in overleg met de Raad van Bestuur en de vakgroep vastgesteld en uitgevoerd. De Medisch manager Psychiatrie wordt in verband met de onafhankelijke positie benoemd door de Raad van Bestuur en het Medisch Specialisten Bestuur(MSB), op voordracht van de vakgroep. De Medisch manager Psychiatrie houdt de wet-en regelgeving bij en vertaalt deze in voor de medewerkers hanteerbare adviezen en richtlijnen die het werk ondersteunen. De Medisch manager Psychiatrie heeft een bemiddelende rol bij beslissingen ten aanzien van complexe en/of zorgbedrijf overstijgende casuïstiek en is het eerste aanspreekpunt voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Ten aanzien van de kwaliteit van zorg heeft de Medisch manager Psychiatrie een belangrijke rol. Deze rol wordt beschreven in het concept-beleidsdocument 'de rol van de Medisch manager Psychiatrie binnen de RVE Psychiatrie van Albert Schweitzer Ziekenhuis.' De Medisch manager Psychiatrie rapporteert aan het lid van de Raad van Bestuur.

Vakgroep psychiatrie

De vakgroep welke verantwoordelijk is voor het vormgeven, uitvoeren en faciliteren van het algemene behandelbeleid van de behandel eenheden die onder de RVE vallen.

Medisch Specialistisch Manager/Bedrijfsleider/Afdelingsmanager(MSM/BL/AM)

De personen die verantwoordelijk zijn voor een juiste toedeling van middelen en mensen aan de behandel eenheden, zodat optimale zorg kan worden verleend.

De vakgroep psychiatrie en de BL/AM zijn samen met en onder voorzitterschap van de bestuurder verantwoordelijk voor het gebied zorg/bedrijfsvoering. Dit heet integraal management.

Regiebehandelaar

De professional, vaak de hoofdbehandelaar, die (een deel van) de regie van de behandeling van de patiënt op zich neemt en de kwaliteit van de dossiervoering (dat iedere betrokken professional regelmatig rapporteert, dat brieven op tijd de deur uit gaan etc.) waarborgt. Iedere betrokken professional is zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de rapportage. Een patiënt heeft altijd een coördinerend behandelaar.

Hoofdbehandelaar

Dit is de behandelaar die volgens de wet BIG bevoegd is een diagnose en de indicatie te stellen, alsmede het behandelplan vast te stellen. Hoofdbehandelaars kunnen die functie vervullen voor het specifieke gebied waarvoor ze zijn opgeleid. Nadere eisen aan het hoofdbehandelaarschap kunnen door de zorgverzekeraar gesteld worden. De hoofdbehandelaar ziet de patiënt in ieder geval een keer in de intake fase en is verantwoordelijk voor de behandelinhoud maar kan de verantwoordelijkheid voor de voortgang, dossiervoering, communicatie, evaluatie en beëindiging van een behandeling delegeren aan de regiebehandelaar (bv. een psycholoog) als die daartoe bekwaam en bevoegd wordt geacht.

Uitvoerend behandelaar

Al diegenen die een (deel) behandeling doen. Een uitvoerend behandelaar kan BIG geregistreerd zijn (bv. verpleegkundige) of niet (bv. maatschappelijk werkende of sociaal pedagogisch hulpverlener). Verpleegkundigen, SPV-en, psychologen, GZ-psychologen in opleiding en maatschappelijk werkers etc. hebben geen zelfstandige behandelbevoegdheid maar voeren therapeutische werkzaamheden uit in opdracht van de hoofdbehandelaar. Afhankelijk van opleiding en ervaring worden de taken tussen de disciplines verdeeld. Uitvoerende behandelaren mogen geen veranderingen in het behandelplan aanbrengen zonder overleg met de hoofdbehandelaar.

5. Specifieke bepalingen

A. Organisatie

Algemeen: de Raad van Bestuur, het MSB van het Coöperatief Medisch Specialisten Asz, de Bedrijfsleider en de vakgroep psychiatrie stellen het beleid op de terreinen zorgvisie en zorglogistiek vast. Binnen de daarin geformuleerde kaders kan de RVE Psychiatrie een eigen beleid voeren.

- De Raad van Bestuur kan met inachtneming van dit professioneel statuut regels vaststellen aangaande het doeltreffend, doelmatig en patiëntgericht verlenen van zorg.
- De Raad van Bestuur zal de professionele autonomie van de professionals respecteren en waarborgen.
- De Raad van Bestuur verschafft de noodzakelijke materiële en personele voorzieningen en schept organisatorische kaders en systemen, noodzakelijk voor een passende professionele beroepsuitoefening. Deze voorzieningen zullen op een zodanig peil worden gehouden dat een doeltreffende, doelmatige en patiëntgerichte zorg gewaarborgd blijft.
- De Raad van Bestuur, de vakgroep psychiatrie, de BL/AM en professionals zullen zich tot het uiterste inspannen om zowel de continuïteit van de zorg te realiseren als het effectueren van vakantie- en verlofrechten te realiseren.
- De Raad van Bestuur blijft bij afwezigheid van de professional(s) door ziekte, verlof of vakantie verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg voor de patiënt die een behandelovereenkomst heeft met de instelling.
- De professionals dragen zorg voor een zodanige regeling van vakantie en verlofdagen dat de kwaliteit van de zorg voor patiënten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
- De Raad van Bestuur kan in uitzonderlijke omstandigheden, overeenkomstig de bepalingen in de CAO, het verlof intrekken.
- Het MSB van het Coöperatief Medisch Specialisten Asz stelt het medisch ziekenhuis beleid vast.

B. Zorgverlening/ behandeling

- De professional heeft een beroepsgeheim. Hij geeft niet zonder toestemming van de patiënt informatie aan derden. Voor meer informatie over gegevensverstrekking aan derden zie het kwaliteitssysteem.
- De professional zal patiënten behandelen, waar nodig in multidisciplinair verband.
- Als de patiënt wilsonbekwaam geacht wordt zal de professional proberen een vertegenwoordiger te vinden.
- De professional zal de patiënt en zo nodig de wettelijke vertegenwoordiger(s) in begrijpelijke taal informatie verstrekken over de behandeling van de patiënt, waaronder voorgestelde behandeling en/of onderzoek.
- De professional begint met de behandeling na toestemming van de patiënt of diens wettelijke vertegenwoordiger(s). Alleen in gevallen bij wet toegestaan, kan de behandeling zonder toestemming plaatsvinden.
- De professional draagt zorg voor een met de patiënt besproken behandelplan, alsook voor een evaluatie van dit behandelplan met de patiënt.
- Indien de professional gegronde redenen heeft de behandeling/begeleiding van een patiënt niet op zich te nemen of af te breken, dan overlegt hij dit met de leidinggevende en zorgt voor voldoende continuïteit van de behandeling/begeleiding.
- De professional zorgt voor een goede overdracht van patiënten.
- De professional zal medewerking verlenen aan het tot stand komen en implementeren van (zorginhoudelijke) richtlijnen en protocollen.

- De professional behandelt/begeleidt de patiënt onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid, binnen de grenzen van de wet, zijn bekwaamheid en de professionele standaard, maar ook binnen de door de instelling vastgestelde protocollen en richtlijnen.
- De professional schakelt waar nodig, indien hij de grenzen van zijn bekwaamheid zou overschrijden, een collega in die wel de bekwaamheid bezit, die dan gehouden is deze (specifieke) bekwaamheid/deskundigheid in te zetten.

Afhankelijk van o.a. de aard van de hulpvraag en de ernst van het ziektebeeld van de patiënt, wordt bepaald welke professional uit welke discipline wordt ingezet:

Een professional raadpleegt in ieder geval een psychiater of klinisch psycholoog:

- a. bij twijfels over de mate van psychiatrische problematiek,
- b. wanneer bij een psychiatrisch ziektebeeld sprake is van verergering, wijziging van de symptomen of onverwacht uitblijven van verbetering
- c. indien ontslag uit een ambulante behandeling, anders dan in het behandelingsplan voorzien, overwogen wordt;

Een professional raadpleegt in ieder geval een psychiater indien:

- a) een patiënt voor een eerste maal een ernstige depressie heeft er zich veranderingen voordoen in het psychiatrisch beeld en er een vermoeden bestaat op somatische co morbiditeit;
- b) wanneer farmacotherapeutische behandeling overwogen, ingesteld of aangepast wordt;
- c) indien middelen-of maatregelentoeepassing dan wel dwangbehandeling in het kader van de BOPZ overwogen wordt;
- d) indien opname, vrijwillig dan wel gedwongen overwogen wordt;
- e) bij (mogelijke) suïcidaliteit en (mogelijk) agressief gedrag van de patiënt naar zichzelf of anderen
- f) indien medisch coördinerende zorg nodig is bij somatische problematiek.
- g) bij een suïcide
- h) indien ontslag uit een klinische behandeling, anders dan in het behandelplan voorzien, overwogen wordt.

C. De professionele standaard

De professional zal zijn deskundigheid en bekwaamheid op peil te houden of uitbreiden, zodanig dat hij voldoet aan de eisen die in redelijkheid aan hem mogen worden gesteld. Hij dient zich te registeren. De Raad van Bestuur stelt de professional in staat zijn bekwaamheid op peil te houden en scholing te volgen, bijvoorbeeld in het kader van de (her-)registratie.

De professional toetst zijn hulpverlenend handelen regelmatig bij zijn vakgenoten en/of multidisciplinair team.

De Raad van Bestuur stelt de professionals in de gelegenheid regelmatig met elkaar te overleggen betreffende de vakinhoudelijke ontwikkeling, teneinde de kennis en kunde op peil te houden.

6. Dossiervorming, informatieverstrekking aan derden, wetenschappelijk onderzoek

De professional is gebonden aan zijn wettelijke geheimhoudingsplicht ten aanzien van de patiënten en het dossier.

De professional draagt zorg voor een goede dossiervorming en informatieoverdracht.

De professional zal bij doorverwijzing van de patiënt overleggen met de in te schakelen professional over de verwijzing. Bij (on)voorzien afwezigheid draagt de professional zorg voor een adequate overdracht en voor toegankelijke informatie ten behoeve van degene(n) die hem waarneemt (waarnemen) of vervangt (vervangen). De waarnemend professional heeft voor wat betreft de zorg aan de patiënt gedurende de tijd dat wordt waargenomen dezelfde verantwoordelijkheden als de oorspronkelijke professional.

Het gebruik maken van niet tot de patiënt herleidbare gegevens uit dossiers ten behoeve van wetenschappelijke publicaties dan wel onderzoeken, geschiedt overeenkomstig de wettelijke bepalingen. Van patiënten die niet meer in zorg zijn, is toestemming van de Raad van Bestuur noodzakelijk. Voor gebruik van tot de patiënt herleidbare gegevens ten behoeve van de externe verantwoording is toestemming van de patiënt dan wel de wettelijke vertegenwoordiger nodig. Het verrichten van wetenschappelijk onderzoek in de instelling is onderworpen aan de toestemming van de Raad van Bestuur. Uitvoering van wetenschappelijk onderzoek vindt voor zover van toepassing plaats met inachtneming van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (WMO). De Raad van Bestuur draagt er zorg voor dat de patiëntendossiers worden bewaard overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen en dat de bewaring zodanig is dat onbevoegden daarvan geen kennis kunnen nemen. Zie voor het beleid inzake dossiers bewaren en vernietigen het kwaliteitssysteem.

7. Bedrijfsvoering

De professional zorgt voor een adequate registratie van zijn verrichtingen.

De professional houdt zich aan de afspraken, zoals vastgelegd in protocollen en richtlijnen, maar kan daar in het belang van de patiënt gemotiveerd van af wijken.

De professional verplicht zich bij de uitvoering van de werkzaamheden te houden aan de aanwijzingen welke door of namens de directie dan wel Raad van Bestuur worden gegeven.

De professional houdt zich bij extern optreden aan de afspraken en regels die binnen de instelling gelden betreffende de contacten met de pers, media en andere instanties.

De professional zal medewerking verlenen aan de uitvoering van het kwaliteitsbeleid.

De professional levert binnen redelijke grenzen een bijdrage aan instructie en opleidingsactiviteiten en het leveren van patiënteninformatie.